Ajuntament de
Sant Joan de Vilatorrada
Regidoria de Comerç, Turisme i Consum

DOSSIER RUTA DEL TERME DE SANT JOAN DE VILATORRADA AMB BTT

Organitza:

Ajuntament de
Sant Joan de Vilatorrada
Regidoria de Comerç, Turisme i Consum

Amb la col·laboració de:

GuiesBtt.cat

Ruta de Sant Joan de Vilatorrada

Ruta del terme per a bicicletes

Distància: 26,91 quilòmetres

Altimetria: 338 metres (desnivell acumulat)

Temps: 4,5 hores

En aquesta proposta es pretén oferir un recorregut -en Btt- sense gaires dificultats tècniques i apte per a tothom, per tal de donar a conèixer els principals atractius turístics del Municipi de Sant Joan de Vilatorrada.

La ruta s'inicia al davant de l'església parroquial i es dirigeix cap a la Carretera de Manresa, fins a just a sota el pont de l'Eix Transversal. Allà es pot observar l'antiga fàbrica Pirelli, un dels elements cabdals en l'enorme creixement de Sant Joan de Vilatorrada durant la segona meitat del S.XX. Amb més de 2.000 empleats, la fàbrica donava feina (directa o indirectament) a moltíssimes famílies de Sant Joan.

Tot seguit continua arran del riu **Cardener** (passant a tocar del Raval Vell) seguint el preciós i cada cop més ben restaurat **Passeig del Riu** fins a l'antiga fàbrica tèxtil de **Cal Gallifa**, actualment reconvertida en Espai Cívic i que conserva encara la vella xemeneia com a símbol característic. Es passa també pel davant de les dues antigues fàbriques tèxtils més, la **Fàbrica Burés** i la **Fàbrica Borrás** i per l'únic carrer on encara es conserven els antics habitatges dels treballadors. Seguint el canal, es poden observar les entrades d'aigua que permetia l'aprofitament de l'energia hidràulica a les fàbriques. La ruta continua donant la volta a la fàbrica, davant d'un ombrívol espai amb plataners on, ara sí, es veuen les façanes –de cara al riu– i també els antics accessos a les fàbriques, a tocar de l'antic pont del Cardener, el únic pont que donava antigament accés a Sant Joan, des de l'altre llera del riu.

Traspassat el pont, la millor opció de ruta és continuar cap al Poal, per trobar **els Horts de Sant Joan** doncs els primers horts són dins del municipi. A més, d'aquesta manera es deixa a banda la carretera C-55 i, alhora, permetrà realitzar el bonic tram de la **Riera de Can Torres** de baixada, totalment factible en bicicleta (de pujada cal fer diversos trams a peu).

De fet, el petit tram de sender paral·lel a la Riera o Torrent de Cal Torres (sobretot a la zona més allunyada de la carretera) és un **dels racons més bonics del Terme** Municipal. Hi ha una amplia varietat de vegetació de bosc de ribera (com pollancres, àlbers, canyissars...) en un paisatge canviant i sorprenent.

Enfilant el camí cap al Mas de les Torres de Bages s'observen dos elements no estrictament turístics però que tenen certa rellevància. El monument a la fossa comuna dels 15 soldats morts en defensa de la República i de Catalunya i, evidentment, el impressionant Centre Penitenciari de Lledoners, amb una capacitat de 750 interns.

El Mas de les **Torres de Bages**, documentat ja l'any 1034, fou des del seus orígens un dels masos més destacats del territori. Amb diverses estances i espais, a més de l'església, l'habitatge pels masovers..., un tomb pels voltants ens descobrirà des de les restes d'una gran bassa fins a un munt de cabanes de pedra, passant per alguna tina, mostra tot plegat de la importància d'aquest imponent casalot.

La ruta recula uns metres, per continuar cap al **Santuari de Santa Maria de Joncadella**, considerada la patrona del Pla del Bages. De l'antiga església romànica (esmentada ja al S.XIII) no en resta més que una porta d'arc de mig punt essent l'edifici actual de mitjans del S. XVIII. L'antiga hostatgeria (habitual als llocs de pelegrinatge) és

actualment un restaurant i tot el conjunt pertany a Sant Martí de Torroella, un petit veïnat de poc més de 200 habitants, per on hi continua la ruta. Per arribar-hi, la ruta baixa fins a la Riera de Joncadella, passant per sota el viaducte del tren i enfilant-se, lentament, fins a preciós veïnat de Sant Martí, després de passar a tocar de la Granja de La Carrera.

Val a dir que **Sant Martí de Torroella** fou l'origen de l'actual Sant Joan; durant segles fou el nucli de la població i on s'hi desenvolupa l'activitat principal. A mitjans del S. XIX Sant Joan tenia només 77 habitants per 130 de Sant Martí. Tanmateix, durant la Revolució Industria i, sobretot, al llarg del S.XX, Sant Joan experimenta un creixement descomunal (passa de 1.650 habitants a 9.145 habitants en només 50 anys) mentre que Sant Martí, dedicat a l'economia rural, amb prou feines s'incrementa durant el mateix període, tot i que no és fins al 1962 que el municipi passa a anomenar-se primer Sant Joan de Torroella i al 1981, finalment, Sant Joan de Vilatorrada.

El tranquil veïnat de Sant Martí de Torroella està dividit pel Cardener, restant la vessant més antiga (amb l'anomenada Casa Gran) del poble envoltada de modernes casetes unifamiliars, mentre que tal com podrem observar en creuar la carretera, seguint la ruta, la vessant de l'altre banda l'ocupen principalment antics masos i granges, com el de Cal Carlot, productor artesà de llet i derivats làctics.

Tot seguit, la ruta ens condeix fins a **Can Canals** (o Cal Rojas) on, a més de la curiosa i singular decoració dels voltants, s'observa un magnífic conjunt de **4 enormes tines**, en perfecte estat de conservació. Atesa la seva ubicació, hom suposa que els camps de blat actuals per sobre les tines i fins als boscos de Cal Pla eren abans de la Plaga de la Fil·loxera extenses plantacions de vinya, tenint en compte la seva impressionant capacitat.

La ruta segueix en direcció al gran escorxador de Mafrica, tombant tot seguit cap a la pista de Montcunill. Passat gairebé un quilòmetre, la ruta tomba a l'esquerra cap a **Can Server**, creuant puntualment la carretera i tot seguit, la Riera de Fals, per entrar en un nou paisatge de Bosc de Ribera encisador. En sortir a la pista ample, la ruta continua puntualment cap a l'oest uns metres per descobrir **2 tines** primeres, a l'est de la casa de Can Server i un conjunt de **4 tines** més a l'oest, just a sobre el camí, entre les que n'hi ha un parell de forma quadrangular, un fet ben insòlit que dóna a entendre que probablement són d'un període posterior. A destacar a Can Server l'existència de l'era en perfecte estat.

Reculant de nou per la pista a la cruïlla es continua aquest cop cap a l'est per descobrir **Can Canals Vell**, una magnífica mostra (semblant al Mas de Torres de Bages) de l'arquitectura rural catalana. La ruta continua cap al sud per abandonar la vessant més ombrívola i obaga (hi havia hagut un Pou de glaç, ara totalment perdut a escassos metres de la casa) i enfilar-se cap als plans de Sant Joan i Santa Maria, per anar a descobrir **Mas Vilatorrada**, un dels antics orígens del poble, que mig es veu entre la vegetació, entrant per la vessant nord-oest del poble.

La ruta travessa el poble en direcció sud per trobar un element més: **Mas Sant Joan**, actualment seu de l'Escola de Música Municipal, és un petit mas adherit a l'església vella de Sant Joan de Vilatorrada, esmentada l'any 1020. Consta, curiosament, des dues naus paral·leles i adjuntes, sense absis cap de les dues, separades per un arc de mig punt adovellat. La nau sud, més propera a la casa, forma part de l'edifici romànic

del S. XIII, amb volta de canó, mentre que la segona nau, la nord, de pràcticament idèntiques dimensions, és lleugerament més moderna, gòtica, tot i que conserva curiosament una part de paret d'una església preromànica, del S. IX.

Tot seguit, la ruta fa un tomb enfilant-se fins al peu del Collbaix, per obtenir unes magnífiques vistes del poble. Arribant a les primeres vinyes del Celler del Molí, famós

pels seu vins Collbaix, la ruta retorna cap al poble entrant per la part alta recorrent encara uns metres més cap a **Mas Llobet**, un altre dels masos antigament dispersos entre camps i feixes de vinya, que roman en l'actualitat, totalment integrat en mig del paisatge urbà.

La ruta conclou, ara sí, de nou a l'actual plaça de l'església.
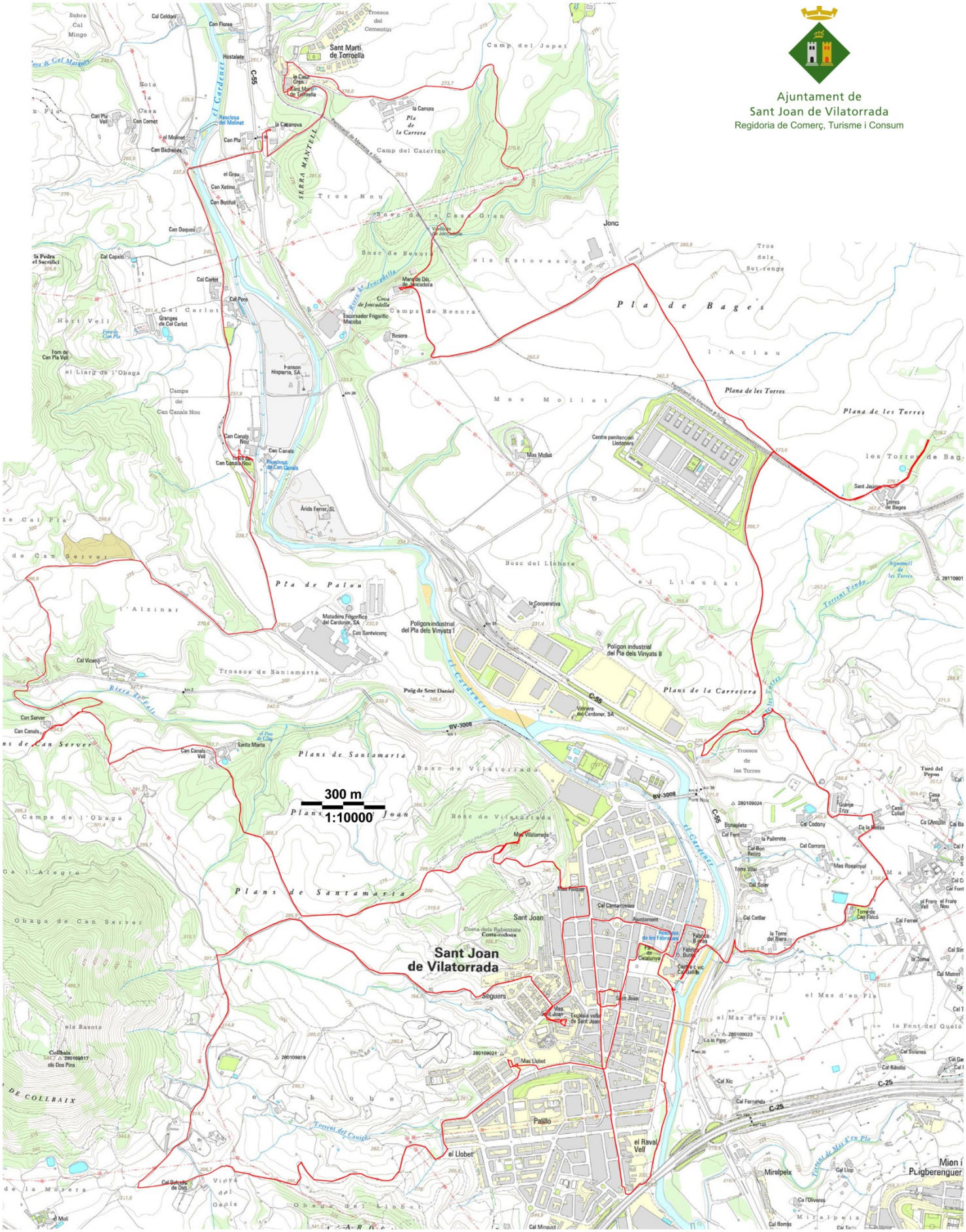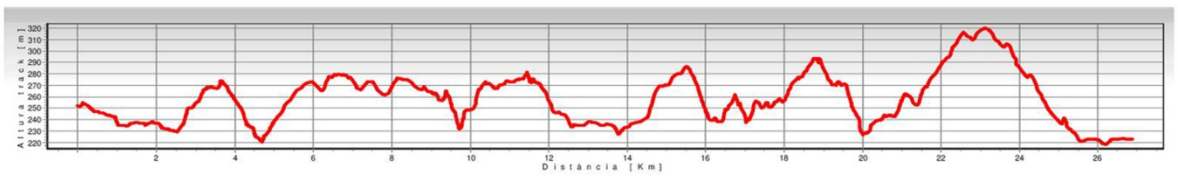
Ajuntament de
Sant Joan de Vilatorrada
Regidoria de Comerç, Turisme i Consum